



# ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ 11<sup>ΟΥ</sup>  
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

## Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΟΥ ΜΑΓΙΟ

### - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-

Τ. 146 06-06-2017

Μιλώντας στα παιδιά για τη σεξουαλική κακοποίηση: Γιατί προγράμματα όπως το «Ασφαλές άγγιγμα» θωρακίζουν παιδιά, γονείς και δασκάλους\*

Κάποτε ήταν ένα κοριτσάκι, τρεισήμισι ετών. Μικρό ακόμη για να καταλάβει τι σημαίνει σεξουαλική κακοποίηση, γιατί το άγγιγμα του μπαμπά δεν ήταν πατρικό, πώς αυτό το άγγιγμα θα στιγματίσει την ψυχή του, ενδεχομένως για όλη του τη ζωή. Οι γονείς της μικρής ήταν χωρισμένοι αλλά μέχρι εκείνη τη στιγμή οι σχέσεις τους ήταν καλές. Μια Κυριακή βράδυ, έχοντας γυρίσει από ένα Σαββατοκύριακο με τον πατέρα της, τσακώνεται με την μαμά της γιατί δεν της δίνει το παιχνίδι που θέλει. Κλαίει, δεν μπορεί να ηρεμήσει. Και τότε ζητάει από τη μαμά της, να της κάνει αυτό που της κάνει ο μπαμπάς της και την ηρεμεί. Αυτό όμως που έκανε ο μπαμπάς της, ήταν να αγγίζει τα γεννητικά της όργανα.

Η ιστορία αυτού του μικρού κοριτσιού είναι σοκαριστική. Ο μπαμπάς τώρα είναι στη φυλακή. Εμείς την ακούσαμε από την κ. **Τίνα Απέργη**, καθηγήτρια Ψυχολογίας και επιστημονικός συνεργάτης της Εταιρίας κατά της Κακοποίησης του Παιδιού «**ΕΛΙΖΑ**», σε κλειστή ενημέρωση δημοσιογράφων για το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης.

«Αυτό είναι ένα παράδειγμα που χρησιμοποιώ συχνά, είναι πάρα πολύ σκληρό, αλλά δείχνει τη δυσκολία των παιδιών σε αυτές τις ηλικίες να διαχωρίσουν κάποια πράγματα», μας λέει. Όπως μας εξηγεί, ένα άγγιγμα μπορεί να μην το νιώθεις κακό, αλλά να μην είναι ασφαλές.

«Γι' αυτό προσπαθήσαμε να φύγουμε από την έννοια του καλού και του κακού και προτιμήσαμε την έννοια του ασφαλές και μη ασφαλές». «Ασφαλές Άγγιγμα» ονομάστηκε το Εθνικό Πρόγραμμα εκπαίδευσης μικρών παιδιών (5-9 ετών) ενάντια στη σεξουαλική κακοποίηση που υλοποιεί το ΕΛΙΖΑ σε σχολεία της χώρας με αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος.

#### **Το φαινόμενο της διπλανής (ή της δικής μας) πόρτας**

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών δεν είναι ένα φαινόμενο που συμβαίνει «εκεί έξω», συμβαίνει δίπλα μας και μερικές φορές μέσα στο ίδιο μας το σπίτι, χωρίς πολλές φορές να αντιληφθούμε. Σεξουαλική κακοποίηση δεν είναι μόνο η σεξουαλική επαφή. Είναι και η έκθεση του παιδιού σε πορνογραφικό υλικό, η συμμετοχή του σε φωτογραφίες ή μαγνητοσκοπήσεις σεξουαλικού περιεχομένου και οποιαδήποτε άλλη σεξουαλική δραστηριότητα. Περιλαμβάνει εν ολίγοις ένα φάσμα ενεργειών και πράξεων που αποσκοπούν αποκλειστικά στη σεξουαλική ικανοποίηση ή διέγερση του θύτη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, στην Ελλάδα **1 στα 5 παιδιά** (0-18 ετών) θα βιώσει κάποια στιγμή στη ζωή του τουλάχιστον ένα περιστατικό σεξουαλικής βίας. Και αυτά είναι τα περιστατικά που έφτασαν στις αρχές. Ένα μεγάλο ποσοστό περιστατικών δεν γίνεται ποτέ γνωστό. «Δείτε πόσοι είμαστε σε αυτή την αίθουσα και θα καταλάβετε για τι ποσοστό μιλάμε», μας λέει η κ. Απέργη. Στις ενημερώσεις που κάνει η οργάνωση έχει έρθει πολλές φορές αντιμέτωπη με περιπτώσεις ενηλίκων που όταν ήταν παιδιά είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά και είτε το είχαν απωθήσει από τη μνήμη τους είτε δεν το είχαν πει ποτέ σε κανέναν.

Όπως δείχνουν τα στοιχεία, **το 73% των θυμάτων** δεν μιλάει αμέσως για την εμπειρία του και περνά τουλάχιστον ένας χρόνος για να το εκμυστηρευθεί με κάποιον. Το **45% των θυμάτων** δεν μιλά για τουλάχιστον 5 χρόνια.

Σημαντικό στοιχείο είναι επίσης ότι στο **90%** των περιπτώσεων ο **θύτης είναι κάποιος που το παιδί γνωρίζει** και εμπιστεύεται από τον οικογενειακό ή φιλικό κύκλο.

#### **Ο θύτης δεν έχει προφίλ**

Όπως μας εξηγεί η κ. Απέργη, ο θύτης δεν έχει προφίλ. Αυτό σημαίνει ότι δεν εξαρτάται από το επάγγελμα, τα χρήματα που βγάζει ή την ηλικία του. Ένα ωστόσο είναι το κοινό τους χαρακτηριστικό: ότι όπως δείχνουν και τα στοιχεία, η συντριπτική τους πλειοψηφία θα είναι ένα άτομο του κοντινού περιβάλλοντος. «Και επειδή έχει σχέση με την οικογένεια, δεν θα τη θυσιάσει τόσο εύκολα. Θα προσπαθήσει να πλησιάσει το παιδί σιγά-σιγά. Η ορολογία που χρησιμοποιούμε είναι το grooming, δηλαδή προετοιμάζει το παιδί με υποσχέσεις, με δώρα με προσοχή, με ανταλλάγματα (όπως γίνεται και στο διαδίκτυο). Για πολύ καιρό μέχρι να κάνει την πρώτη κίνηση. Αν το παιδί είναι ενήμερο στο πως πρέπει να προστατεύσει τον εαυτό του ή να εμπιστευθεί τον εαυτό του όταν δεν νιώθει άνετα με κάτι και αντιδράσει, τις περισσότερες φορές ο θύτης θα κάνει πίσω», μας λέει η κ. Απέργη. «Γι' αυτό λέμε ότι η πρόληψη πρέπει να γίνει εθνική και να ενημερώνονται τα παιδιά μέσα στα σχολεία».

#### **Ομάδες κινδύνου θυμάτων**

Αν και ούτε τα θύματα έχουν προφίλ, υπάρχουν κάποιες ηλικιακές ομάδες που είναι πιο επίφοβες, σύμφωνα με τα στοιχεία:

- Παιδιά στην ηλικιακή ομάδα 0 - 5
- Παιδιά στην ηλικιακή ομάδα 7 - 13
- Κορίτσια στην ηλικιακή ομάδα 12 - 18
- Παιδιά με αναπτυξιακές ή/και μαθησιακές δυσκολίες
- Παιδιά από μη αστικές περιοχές διατρέχουν το διπλάσιο κίνδυνο

#### **Πόσο σημαντική είναι η πρόληψη**

Η πρόληψη σημαίνει ότι το παιδί μαθαίνει να προστατεύει το σώμα του και τον εαυτό του από τις απειλές. Μαθαίνει ότι δεν είναι επιτρεπτό για κανέναν να το αγγίζει στα γεννητικά όργανα. Όπως είδαμε πιο πάνω, όταν ο θύτης λάβει αρνητική απάντηση από το παιδί, συνήθως δεν ξαναπροσπαθεί γιατί δεν θέλει να θέσει σε κίνδυνο τη σχέση με την οικογένεια. ....

#### **«Ασφαλές άγγιγμα»**

Κάτι τέτοιο κάνει και το «Ασφαλές άγγιγμα», το πρόγραμμα του ΕΛΙΖΑ που εκπαιδεύει παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Η ομάδα έργου αποτελείται από 38 ειδικούς σε Ελλάδα και ΗΠΑ και μέσω του κουκλοθέατρου μαθαίνουν στα παιδιά τον κανόνα του μαγιό. Ποια δηλαδή είναι τα ιδιωτικά μέρη του σώματος (εκείνα που καλύπτει το μαγιό).

Επίσης ποια είναι η **διαφορά** ανάμεσα σε ένα ασφαλές και ένα μη ασφαλές άγγιγμα. Τι θα πρέπει να κάνει ένα μικρό παιδί όταν αισθανθεί άβολα ή περίεργα, ότι πρέπει να ζητήσει βοήθεια από κάποιον μεγάλο αν του συμβεί ένα όχι ασφαλές άγγιγμα, και αν δεν τον πιστέψει ο πρώτος να συνεχίσει και το λέει μέχρι να το πιστέψουν. Και το βασικότερο: ότι ποτέ δεν φταίει ένα παιδί. «Αυτό είναι πολύ βασικό, βάζουμε τα παιδιά να το φωνάζουν κατά την εκπαίδευση για να το εντυπώσουν», μας λέει η κ. Απέργη.

Εκπαιδεύεται ουσιαστικά το παιδί για τα δικαιώματά του, βάσει της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και μαθαίνει ότι το σώμα του του ανήκει. ....

\*ΠΗΓΗ: Ομώνυμο άρθρο της Αγγελικής Κουγιάννου στο HuffPost την 11-05-2017 (επιλογή αποσπασμάτων: Κ. Περβανάς) Για το πρόγραμμα επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της «ΕΛΙΖΑ».